

ת"פ 4277/09/15 - מדינת ישראל נגד מנשה יהוד

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 4277-09-15 מדינת ישראל נ' יהוד
בפני כבוד השופטת חנה טרכטינגוט
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד חגית רונן ואח'
נגד
מנשה יהוד
ע"י ב"כ עו"ד שמואל גלנץ

המאשימה

הנאשם

גזר - דין

1. הנאשם הורשע בהעסקת עובד זר ללא היתר, ללא ביטוח רפואי ובאי העמדת מגורים הולמים בניגוד לסעיפים 2(א)(1), 2(ב), 2(ב)(3) ו- 4(ב)(4) לחוק עובדים זרים התשנ"א-1991 (להלן: "**חוק עובדים זרים**").

יש לציין כי הנאשם הודה בעבירות של העסקה שלא כדין וללא ביטוח רפואי ואילו בעבירה של אי מגורים הולמים הורשע הנאשם לאחר הליך של הוכחות.

2. **טיעוני הצדדים לעונש -**

2.1 המאשימה טוענת כי מדובר בריבוי עבירות.

כמו כן מדובר בהעסקה ממושכת של 8 חודשים במסגרת עיסוקו של הנאשם.

בעבירות לפי חוק עובדים זרים נפגעים מספר ערכים חברתיים. מדובר בקבוצה מוחלשת, כאשר העסקתם הפוגענית פוגעת גם בתנאי עבודתם של העובדים המקומיים.

מדובר בעבירה כלכלית ולפיכך דרך המלך היא הטלת קנס משמעותי.

בנסיבות הענין טווח הענישה הראוי הוא כדלקמן:

עבירה של העסקה שלא כדין: בין 20% ל- 50% מהקנס המקסימלי.

עבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי: בין 5,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

עבירה של אי העמדת מגורים הולמים: בין 20% ל- 50% מהקנס המקסימלי.

המאשימה הביאה בחשבון לקולא את העובדה שלנאשם אין עבירות קודמות וכי הודה בהעסקה שלא כדין וללא ביטח רפואי וכן כי טען שהיה טרוד בטיפול בהוריו.

לפיכך המאשימה מבקשת לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

בגין עבירה של העסקה שלא כדין - קנס של 32,000 ₪, בגין עבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי - קנס של 10,000 ₪, בגין עבירה של אי העמדת מגורים הולמים - קנס של 23,000 ₪.

כמו כן מבוקש כי הנאשם יחתום על התחייבות כספית.

2.2 הנאשם טוען כי הודה בהעסקה שלא כדין וללא ביטוח רפואי ולא גזל את זמנו של בית הדין.

לנאשם יש היתר להעסקת עובד זר במשק במשך 18 שנה והוא אכן מעסיק עובד זר באמצעות חברת כ"א כדין. הנאשם נאלץ להחליף את העובד שלא התאים לעבודה והיה בטוח שאין דופי בהעסקת העובד מושא כתב האישום. הנאשם סבר כי הטיפול בהחלפת העובד נעשה על ידי החברה המטפלת.

הנאשם אף הוציא לעובד תלושי שכר כדין וזכויותיו לא קופחו.

לענין הביטוח הרפואי סבר הנאשם, כי עם נידוד העובד הזר הקודם ממשקו, יבוטח גם העובד מושא כתב האישום וכי סוכן הביטוח יטפל בשינוי הביטוח הרפואי.

יש לדחות את טענת המאשימה כי יש להתייחס לענייננו כאל ריבוי עבירות, שכן כל העבירות מתייחסות לעובד אחד.

לענין המגורים, מיד לאחר הביקורת הזמין הנאשם מגורו חדש אשר החליף את מגורי העובד.

הנאשם הינו חקלאי, איש עבודה, יצרן, מלח הארץ, מעולם לא הואשם או הורשע בעבירה פלילית. הנאשם עובד במשקו ורתוק אליו בכל ימות השנה, בעת הביקורת היה טרוד בטיפול בשני הוריו הסיעודיים, ואביו אכן נפטר מספר חודשים לאחר הביקורת.

מצבו הכלכלי של הנאשם קשה במיוחד.

הנאשם נאלץ לעבור לחליבה דו יומית במקום תלת יומית, דבר שפגע בהכנסתו, מבנה בבעלותו עליו היתה מותקנת מערכת סולרית עלה באש.

הנאשם המציא אישור מהבנק לפיו יתרת חובותיו מסתכמים ב- 660,000 ₪.

הנאשם מבקש כי בית הדין יטיל עליו קנס הנמוך מהקנס המנהלי וזאת בהסתמך על סעיף 14 לחוק עבירות מנהליות תשמ"ו-1985 (להלן: "**חוק עבירות מנהליות**").

- ההכרעה -

3. יש לגזור את העונש בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין תשל"ז-1977. על פי התיקון מתחם הענישה ייקבע על פי עקרון ההלימות, כלומר יש לקבוע עונש כולל בגין העבירה שביצע הנאשם תוך התייחסות לערך החברתי שנפגע מביצועה ומידת הפגיעה שנגרמה ולמדיניות הענישה. כמו כן יש לקחת בחשבון את הנסיבות הקשורות בביצועה.

4. בית הדין הארצי התייחס לחומרת העבירה של העסקת עובד זר בה הורשע הנאשם וקבע בעפ"א 47/08 יאיר שערים 2000 בע"מ - מדינת ישראל בסעיף 19 לפסק הדין מיום 26.10.09:

"בית דין זה כבר הביע את דעתו באשר לחומרת העבירה של העסקת עובד זר בניגוד לדין. בפס"ד נפתלי קבע הנשיא אדלר באשר לחומרת עבירה של העסקת עובד זר ללא היתר כדין, כי "מדובר בעבירה חמורה, במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת עובדים זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם "עבודה זולה". אנו מצויים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ומורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך, אין להטיל קנס סמלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים...". [ע"פ 1001/01 מדינת ישראל - ניסים נפתלי (לא פורסם, 17.6.02)]."

5. העבירות שעניינן העסקת עובדים זרים בלא היתר היא ממין העבירות המסווגות כ"עבירות כלכליות", שהדרך להילחם בהן ולהרתיע מפניהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית, קרי בהטלת קנסות כבדים אשר תכליתם להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת.

6. אלא שבענייננו נסיבות ביצוע העבירה של ההעסקה שלא כדין שונות, שכן לנאשם היה היתר להעסקת עובד זר והוא מעסיק עובד זר כדין במשך 18 שנים.

כמו כן הנאשם הוציא לעובד תלושי שכר כדין ולא נטען כי צמחה לו תועלת כלכלית מהעסקה זו.

אשר לרף התחתון, בשנת 2012 תוקן חוק עובדים זרים (תיקון מס' 15) ונקבע כי הקנס שיוטל על מי שהורשע בהעסקה שלא כדין לא יפחת מכפל הקנס המנהלי הקבוע לעבירה.

אשר על כן ובהתאם למדיניות הענישה העולה מתוך הפסיקה, מתחם הענישה בנסיבותינו הוא בין 10,000 ₪ ל- 30% מהקנס הפלילי המרבי.

7. אשר לעבירת העסקה לא ביטוח רפואי - העסקת עובד ללא ביטוח רפואי פוגעת בזכויות הסוציאליות ובערך החברתי של הגנה על חייו של העובד.

מקובל עלי מתחם הענישה בענין זה של המאשימה, כאשר הרף התחתון עומד על 5,000 ₪ (לאור חוק עבירות

מנהליות) ורף הענישה העליון עומד על 20,000 ₪.

8. אשר לעבירה של אי העמדת מגורים הולמים - יש לקחת בחשבון כי מדובר בעבירה אשר יש בה כדי לפגוע בזכויות היסוד של העובד הזר ובכבודו. מדובר בעובדים המצויים במרחק רב מבתיים והם נסמכים באופן מוחלט על המגורים שהמעסיק מספק להם.

בדיקת הענישה הנהוגה בפסיקה מעלה כי בתי הדין נהגו להטיל על מורשעים בעבירות שעניינם מגורים לא הולמים עונשים הנעים משיעור הקנס המנהלי ועד לכ- 20% מהקנס הפלילי המרבי שנקבע לעבירה.

לא מצאתי מקום לסטות ממתחם זה.

גזירת העונש -

9. לאחר קביעת מתחם הענישה לעבירה, על בית הדין לקבוע את העונש המתאים לעבירה במסגרת אותו מתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

בבואי לגזור את דינו של הנאשם מצאתי לנכון לתת משקל לנסיבות הבאות: העובדה שמדובר בעבירה שנעשתה במסגרת עיסוקו של הנאשם מחד, אך מאידך העובדה כי לנאשם רישיון להעסקת עובד זר וכי לא צמחה לו כל תועלת כלכלית מהעבירה של העסקה שלא כדין, לחומרת העבירות של העסקה ללא ביטוח רפואי וללא העמדת מגורים הולמים, את העובדה שלנאשם אין עבר פלילי, את העובדה שהנאשם הסדיר מיד לאחר הביקורת את הביטוח הרפואי וכן הזמין מגוריו חדש לעובד, את העובדה שהנאשם הפנים את מעשיו, את גילו המבוגר של הנאשם, מצבו הכלכלי הקשה והעובדה שבעת הביקורת היה טרוד בטיפול אינטנסיבי בהוריו המבוגרים והחולים.

בהתחשב במכלול השיקולים ומתוך ראיית העיקרון המנחה של הלימה שוכנעתי כי בנסיבות האישיות של הנאשם ניתן להסתפק בענישה שהיא מתחת למתחם באשר לעבירה של העסקה שלא כדין וברף הנמוך של מתחם הענישה בכל הקשור לביטוח רפואי ולהעמדת מגורים שלא כדין.

10. סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים אשר תוקן בתיקון מס' 15, כאמור, קובע:

"(א) קנס כאמור בסעיף קטן (א) לא יפחת מכפל הקנס המינהלי הקבוע לעבירה, ובית המשפט רשאי להקל בעונש כאמור, מטעמים מיוחדים שיירשמו; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על -

(1) העסקת עובד זר בתחום הסיעוד המועסק על ידי אדם כאמור בסעיף

398(2א) (5) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995,

ובלבד שאותו מעסיק קיבל היתר להעסיק עובד זר;

(2) העסקת עובד זר בענף חקלאות על ידי מעסיק בעל היתר, ובלבד שיש

בידי העובד הזר רישיון עבודה בענף חקלאות ובקשה להעסיקו במקום או

עמוד 4

בענף חקלאות אחר הוגשה וטרם נענתה".

להלן אפרט את הטעמים המיוחדים להעמדת הקנס שיוטל על הנאשם על גובה הקנס המנהלי ולא על כפלו.

סעיף 2 (א1) אינו חל כאשר מדובר בהעסקת עובד זר בענף החקלאות על ידי מעסיק בעל היתר, בכפוף לתנאים המפורטים בס"ק 2.

מאחר ובענייננו לא הוכח כי לעובד הזר היה רישיון בענף החקלאות וכי הוגשה בקשה להעסיקו הרי שלא חל ס"ק 2. יחד עם זאת נתתי משקל לעובדה כי לנאשם היתר בענף החקלאות וכי העסיק כדין במשך 18 שנים עובד זר במשקו.

לא הוכח כי לנאשם צמחה תועלת כלכלית מהעסקת העובד שלא כדין שכן, כאמור, שכרו שולם כדין ואף הוצאו לו תלושי שכר כדין.

ניתן משקל כאמור למצבו הכלכלי הקשה ומצבו המשפחתי בעת ביצוע העבירה.

לטעמי יש בנימוקים אלה כדי להעמיד בנסיבות המקרה את הקנס על הקנס המנהלי בסך של 5,000 ₪ ובכך אף לסטות ממתחם הענישה.

11. אשר להעסקה ללא ביטוח רפואי, אני מטילה על הנאשם את הקנס ברף הנמוך של מתחם הענישה בסך של 5,000 ₪.

12. אשר לאי העמדת מגורים הולמים, לאור חומרת הליקויים כפי שמתואר בהכרעת הדין מחד ובנסיבות האישיות שפורטו מאידך, מוצדק במקרה זה להטיל על הנאשם בגין עבירה זו קנס בשיעור כפל הקנס המנהלי ודהיינו 5,000 ₪.

13. אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. בגין שלושת העבירות בהן הורשע קנס בשיעור כולל של 15,000 ₪ שישולם ב- 15 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.3.18 ובכל 1 בחודש העוקב.

ב. הנאשם יחתום על התחייבות בסך של 116,800 ₪ להימנע מביצוע עבירה לפי חוק עובדים זרים התשנ"א-1991 למשך שלוש שנים מהיום.

הנאשם מופנה למזכירות בית הדין על מנת לקבל שוברי תשלום ולחתום על כתב התחייבות כאמור.

ניתן היום, כ"ו שבט תשע"ח, 11 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.